

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

2208 2024-cü il tarixli
3-28/32-5407/2024 nömrəli əmrinə
112 nömrəli əlavə

“Balıq yetişdirilməsi üzrə mütəxəssis”
ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Bakı – 2024

“Balıq yetişdirilməsi üzrə mütəxəssis” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (Kurikulum)

1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu): 030322

2. Məşğulluq təsnifatında kodu: 6221

3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4

4. Peşə təhsili pilləsi: Texniki peşə təhsili

5. İxtisasın qrupu: Balıqçılıq

6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Kənd təsərrüfatı, balıq və meşə təsərrüfatı

7. Qəbul şərtləri: Ən azı ümumi orta təhsil

8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından 1 il

9. Attestasiya: Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilənlərin attestasiyasının aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

Peşənin təsviri, xüsusiyyəti, inkişaf perspektivləri

Qapalı və açıq tipli balıq yetişdirmə nohurlarından ibarət qurğularda törədiciyərin bəslənməsi, uyğun şəraitdə körpə balıq, keyfiyyətli əmtəəlik balıq yetişdirilir.

Mütəxəssis qarşısına müxtəlif növ balıqlar və onların xüsusiyyətlərini, istifadə olunan alət və avadanlıqları bilmək, balıq yetişdirmə təsərrüfatında istehsal proseslərinə hazırlıq işlərini həyata keçirməyi və inkubasiya və balıq yetişdirmə əməliyyatlarını icra etməyi bacarmaq tələbləri qoyulur.

Məşğulluq imkanları:

Təhsilini başa vurduqdan sonra məzun müxtəlif şirkətlərdə xidmət göstərə bilər.

Təcrübə qazanmaqla rəhbər vəzifələrə keçmək imkanları var.

Peşə üzrə səriştə səviyyəsi:

Biliklər	Bacarıqlar	Müstəqillik və məsuliyyət
<ul style="list-style-type: none"> • Mexaniki ov və ya əl alətləri, o cümlədən onların istifadəsi; • Balıq, balıq növləri, qidaları onların keyfiyyəti, qiyməti və saxlanması; • İş ərazisində və ya peşəkar alətlərdən istifadə ilə bağlı təhlükəsizlik qaydaları; • Balıqovlama üsulları; • Su hövzəsinin növündən, xüsusiyyətindən asılı olaraq ovlanacaq balıqların ovlanma xüsusiyyətləri.	<ul style="list-style-type: none"> • Balıqları yetişdirmək; • Balıqları yemləmək; • Balıq ovu avadanlıqlarından istifadə etmək; • Müxtəlif növ balıqovlama üsullarını yerinə yetirmək; • Təhlükəsizlik tədbirləri görmək; • Problemləri həll etmək. • Vaxtı idarə etmək; • Əməyin mühafizəsi və fəvqəladə hallardan mühafizə üzrə qaydalara əsasən işi yerinə yetirmək.	<ul style="list-style-type: none"> • Dəqiqlik, düzgünlük və operativlik nümayiş etdirmək və təcürüata diqqət yetirmək; • Yüksək səviyyədə fərdi intizam nümayiş etdirməklə çalışmaq; • Məsuliyyətli olmaq və işə dair öhdəlikləri yerinə yetirmək; • Effektiv şəkildə işləmək və itkilərin həcmi minimuma endirmək; • Həmkarlar ilə əməkdaşlıq etmək və qrup halında işləmək.

Peşə üçün spesifik tələblər:

Fiziki cəhətdən sağlam olmaq, operativ və düzgün qərar qəbul etmək, işin xüsusiyyətindən asılı olaraq həm açıq, həm də qapalı mühitdə, dəyişkən iş saatları və gərgin iş zamanı uzadılmış qrafiklə işləmək tələb olunur.

İxtisası tədris edəcək pedaqoji heyətə qoyulan tələblər:

“Balıq yetişdirmə üzrə mütəxəssis” ixtisası üzrə mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 5 il, istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılamalıdır

İxtisasın tədris planı və modulların siyahısı

İxtisasın adı: Balıq yetişdirilməsi üzrə mütəxəssis								
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)								
No	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərin miqdarı					məsləhət saatları
			I	II				
			15	10	3	9	1	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1				
2	Hesablama əməliyyatları	30	2					
3	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30		3				
4	Sahibkarlıq	45	3					
5	İKT-dən istifadə	45	3					
	Baza modulları üzrə cəmi	175	9	4				
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	410	16	17				
6	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	30	2					
7	Elektrik qurğuları	50	2	2				
8	İqlim və ətraf mühit	45	3					
9	Nohurçuluq təsərrüfatı	95	3	5				
10	İnkubasiya işləri	95	3	5				
11	Balıq yetişdirmə işləri	95	3	5				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	395	10	14	35	0		
	İstehsalat təcrübəsi	360				40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslərinin yükü	1340	35	35	35	40		
	Məsləhət saatları	20						
	YEKUN	1360	35	35	35	40		

İxtisasın adı: Balıq yetişdirilməsi üzrə mütəxəssis										
Təhsil müddəti: 2 il (ümumi orta təhsil bazasından)										
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	yarımillər üzrə həftəlik dərs saatlarının miqdarı							Məsləhət saatları
			I kurs			II kurs				
			I	II		I	II			
			15	20	3	15	10	12	1	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Çağırışıqədərki hazırlıq	60	1	1		1	1			
2	Fiziki tərbiyə	60	1	1		1	1			
3	Ana dilində ünsiyyət	30	2							
4	Xarici dildə ünsiyyət	45	3							
5	Hesablama əməliyyatları	30				2				
6	İKT-dən istifadə	45	3							
7	Peşə etikası	40		2						
8	Sahibkarlıq	40		2						
9	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30					3			
10	Estetika və mədəni özünüifadə	30				2				
		410	10	6	0	6	5	0	0	0
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	895	14	15	0	15	16			
11	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	50	2	1						
12	Elektrik qurğuları	50	2	1						
13	İqlim və ətraf mühit	50	2	1						
14	Nohurçuluq təsərrüfatı	255	4	4		5	4			
15	İnkubasiya işləri	245	2	4		5	6			
16	Balıq yetişdirmə işləri	245	2	4		5	6			
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	900	11	14	35	14	14			
	İstehsalat təcrübəsi	480						40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərs yükü	2685	35	35	35	35	35	40		
	Məsləhət	20								
	YEKUN	2705	35	35	35	35	35	40		

İxtisasın adı: Balıq yetişdirilməsi üzrə mütəxəssis (dual)								
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı					Məsləhət
			I	II				
			15	15	7	1		
	2	3	4	6	8	9		10
1	Xarici dildə ünsiyyət	30	2					
2	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30	2					
3	Sahibkarlıq	45		3				
4	İKT-dən istifadə	45	3					
	Baza modulları üzrə cəmi	150	7	3	0	0		
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	375	14	11	0	0		
5	İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları	30	2					
6	Elektrik qurğuları	45	3					
7	İqlim və ətraf mühit	30	2					
8	Nohurçuluq təsərrüfatı	90	3	3				
9	İnkubasiya işləri	90	2	4				
10	Balıq yetişdirmə işləri	90	2	4				
	İstehsalat təlimi	420	14	14				
	İstehsalat təcrübəsi	400		8	40			
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1345	35	36	40			
	Məsləhət	20						
	YEKUN	1365	35	36	40			

Qeyd:

- Dual təhsil proqramları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
- Qarşılıqlı razılıq və maddi-texniki baza imkan verdikdə istehsalat təlimi tam olaraq və ya bir hissəsi işəgötürən müəssisələrdə təşkil edilə bilər.

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: Ana dilində ünsiyyət
Modulun kodu: 1
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkar ünsiyyəti təhlil etməyi, peşəkar məsələlər ilə bağlı şifahi və yazılı şəkildə ünsiyyət qurmağı və peşəkar yazılı materiallardan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkar ünsiyyəti təhlil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gələcək iş yerinin daxilində kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
2. Gələcək iş yerinin xaricində kimlərlə ünsiyyət quracağını araşdırır.
3. Gələcək iş yerində istifadə edilən səciyyəvi ünsiyyət üsullarını təsvir edir.
4. Gələcək iş yerində səciyyəvi ünsiyyət problemlərini qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Peşəkar məsələlər ilə bağlı şifahi ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi ünsiyyəti təhlil edir.
2. Peşəkar məsələ ilə bağlı şifahi təqdimat verir.
3. Effektiv şifahi ünsiyyəti təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Peşəkar məsələlər ilə bağlı yazılı ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəsindəki səciyyəvi yazılı ünsiyyəti təhlil edir.
2. Daxili ünsiyyətin yazılı nümunələrini təqdim edir.
3. Səciyyəvi yazılı xarici ünsiyyətin nümunələrini təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Peşəkar yazılı materiallardan istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq Azərbaycan mediasını peşəkar istifadə üçün müəyyən edir.
2. Müvafiq peşəkar yazılı materialları təhlil edir.
3. Müvafiq peşəkar materialı şifahi olaraq təqdim edir.
4. Peşəkar yazılı materialın təqdimatını qiymətləndirir.

Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması

Modulun kodu: 2

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi, düşünməyi, problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi, karyera məqsədlərini müəyyən etməyi və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
5. İnamlı ünsiyyət qurur.

Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarları qəbul etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.
2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür.
4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.

Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları

1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.

Modulun adı: Peşə etikas

Modulun kodu: 3

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə peşəkarlığın əsas prinsiplərini biləcək və vaxtdan səmərəli istifadə etməyi, qrup şəklində işləməyi və iş yerində mövcud davranış qaydalarını təhlil etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Peşəkarlıq prinsiplərini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Peşəkarlıq anlayışının nə olduğunu müəyyən edir.
2. Peşəkarlığın əsas kriteriyaları izah edir.
3. Peşəkar davranışın əsas meyarlarını izah edir.
4. Peşəkarlığın karyera inkişafındakı rolunu dərk edir.
Təlim nəticəsi 2: Vaxtdan səmərəli istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Vaxt anlayışını və onun əhəmiyyətini nədən ibarət olduğunu izah edir.
2. Vaxtın idarə olunmasındakı əsas yanaşmaları təhlil edir.
3. İdarəetmə funksiyaları və vaxtın idarə olunması arasında əlaqəni izah edir.
4. Vaxtdan səmərəli istifadəyə mane olan əsas əngəlləri aradan qaldırma üsullarını sadalayır.
5. Fərdi vaxt planlaşdırma üsullarını nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 3: Qrup daxilində səmərəli işləməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Öz peşəsi ilə bağlı qruplarda necə işlədiyini izah edir.
2. Səciyyəvi qrup işlərində qrupdakıların rollarını təsvir edir.
3. Qrup işində öz şəxsi rolunu təhlil edir.
4. Öz peşəsi ilə bağlı qrup işində problemlərin nümunələrini nəzərdən keçirir.
5. 4-cü qiymətləndirmə meyarında müəyyən edilən problemlərin həllinə necə kömək edə biləcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində davranış qaydalarını təhlil etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Etik davranışın hansı mənanı ifadə etdiyini nümayiş etdirir.
2. İş etikasını anlayışını və fərdi etik davranışların nə olduğunu izah edir.
3. Müəssisə və təşkilatlarda gündəlik etik davranış qaydalarını sadalayır.
4. Ətraf mühiti bir işçi kimi necə qoruya biləcəyini təsvir edir.
5. Müəssisə və təşkilatlarda davranış qaydalarının idarə olunması prinsiplərini müəyyənləşdirir.

Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 4
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirib qiymətləndirməyi, ideyaların həyata keçirilməsi üçün lazımı resursları müəyyən edərək səfərbər etməyi, fikirləri və ideyaları necə həyata keçirməli olduğunu göstərməyi bacaracaqdır.

Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir.
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün lazım olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir.
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Biznes planı hazırlamağı bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır.
5. Büdcəni planlaşdırır.
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: İdeyaları necə həyata keçirməli olduğunu göstərməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə necə effektiv işləyəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir.

Modulun adı: Fiziki tərbiyə
Modulun kodu: 5
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə tərbiyəvi prosesdə sağlamlığın yüksəldilməsi, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, pis vərdişlər, fərdi fiziki inkişaf və fiziki sağlam həyat barədə biləcək və müvafiq təlimlərlə dövlət standartında nəzərdə tutulan fiziki standartları yerinə yetirmək üçün fərdi olaraq seçilmiş kompleks sağlamlıq və gimnastika məşğələlərini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Fiziki tərbiyə üzrə əsas anlayışları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkətlərin sağlamlaşdırıcı və inkişafetdirici təsirini izah edir.
2. Hərəkətlərin icra şəraiti və icra üsulunun təkmilləşdirilməsi barədə müzakirə aparır.
3. Şəxsiyyətin hormonik inkişafını təsvir edir.
4. Fiziki tərbiyə üzrə nəzəri bilikləri şərh edir.
Təlim nəticəsi 2: Hərəkəti vərdişlər haqqında bilir və yerinə yetirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkəti fəaliyyətlə əlaqədar bacarıq və vərdişləri nümayiş etdirir.
2. Hərəkəti fəaliyyət zamanı əlverişli icra üsullarından istifadə edir.

3. Hərəkəti fəaliyyəti idarə edir.
4. Şəraitə uyğun ilkin tibbi yardım göstərir.
5. Bərpaedici vasitələrdən səmərəli istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: Hərəkəti qabiliyyətlər barədə bilir və qabiliyyətləri yerinə yetirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Fiziki hazırlığını artırmaq üçün hərəkətlərdən və xüsusi vasitələrdən müntəzəm istifadə edir.
2. Yaş qrupuna müvafiq hərəkəti qabiliyyət nümayiş etdirir.
3. Hərəkətlərin icrası zamanı əlverişli üsulları tətbiq edir.
4. Hərəkəti qabiliyyətlər nümayiş etdirir.
Təlim nəticəsi 4: Şəxsiyyətin mənəvi iradi xüsusiyyətinin formalaşması barədə bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hərəkəti fəaliyyət zamanı məqbul davranışları yerinə yetirir.
2. Təqdirəedici ünsiyyət nümayiş etdirir.
3. Birgə fəaliyyət zamanı əməkdaşlıq nümayiş etdirir.
4. Ekstremal və çətin şəraitlərdə təmkinlilik və psixoloji dayanıqlılıq göstərir.
5. Təhlil əsasında özünün hərəkəti fəaliyyətində düzəlişlər aparır.

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu:6
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə işlə əlaqəli məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi, müxtəlif müvafiq mediadan istifadə etməklə peşəkar şəkildə əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi, peşəkar rəqəmsal məzmun hazırlamağı, təhlükəsiz şəkildə İKT-dən və texnologiyadan istifadə etməklə problemləri həll etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Məlumatları tapmağı, qiymətləndirməyi və idarə etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənləri), məlumatları və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumatların və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə edir.
Təlim nəticəsi 2: Müvafiq media vasitələrindən istifadə etməklə peşəkar şəkildə əlaqə qurmağı və əməkdaşlıq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkar şəkildə işləyir.

2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini görür.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar ilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar etiket qaydalarına riayət edir.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.
Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlamağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.
3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumatlara və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İKT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumatları və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazları istifadə edən zaman sağlamlığını və səhhətini qoruyur.
4. Cihazları istifadə edən zaman ətraf mühiti qoruyur.
Təlim nəticəsi 5: Texniki problemləri həll etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları işlədərkən texniki problemləri həll edir.
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli həll oluna bilən müvafiq ehtiyacları müəyyən edir.
3. Özünün rəqəmsal bacarığında çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Özünün rəqəmsal bacarığında çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.

Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 7
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə gündəlik ünsiyyət zamanı lazım olan sözlərdən sərbəst şəkildə istifadə etməyi biləcək, özünü aydın ifadə etməyi və eləcə də müxtəlif sahələrə uyğun terminologiyaları tətbiq etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gündəlik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir.
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir.
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir.
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.

Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir.
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir.
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur.
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və müzakirələr aparmağı bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir.
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir.
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: Estetika və mədəni özünüifadə
Modulun kodu: 8
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə Azərbaycan müəlliflərini və rəssamlarını təhlil etməyi, Azərbaycan mədəniyyətini təqdim etməyi, kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil etməyi və onlardan düzgün şəkildə istifadə etməyi, etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edib onlardan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsas əsərlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Azərbaycanın 3 görkəmli yazıçısının əsərlərini təhlil edir.
2. Azərbaycan musiqi sənətinin 3 görkəmli nümayəndəsinin yaradıcılığını təhlil edir.
3. Azərbaycanın 3 görkəmli vizual rəssamının əsərlərini təhlil edir.
Təlim nəticəsi 2: Dünya incəsənət nümunələrini və məşhur mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin əsərlərini şərh edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Dünyaca məşhur 3 mədəniyyət sahəsini müəyyən edir.
2. Mədəniyyət sahələri haqqında məlumatları təhlil edir.
3. Seçilmiş mədəniyyət sahələrinin şifahi təqdimatını verir.
4. Başqalarına mədəniyyət sahələrinin təqdim edilməsinə dair konstruktiv rəy verir .
5. 3 mədəni sahənin yazılı təqdimatını hazırlayır.
Təlim nəticəsi 3: Kreativlik və estetika anlayışlarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Estetika anlayışını təhlil edir.
2. Kreativlik anlayışını təhlil edir.
3. Estetika anlayışından istifadə edərək kreativ ideyalar təqdim edir.
Təlim nəticəsi 4: Etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edərək onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ölkəmizə xas nəzakət qaydalarını şərh edir.

2. İş yerində etiket qaydalarını tətbiq edir.
3. Ayırı-ayrı ölkələrdə istifadə edilən etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edir.

Modulun adı: Çağırışaqədərki hazırlıq
Modulun kodu: 9
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə dövlət təhlükəsizliyinin tarixi və hüquqi əsasları, sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını biləcəkdir.
Təlim nəticəsi 1: Dövlət təhlükəsizliyinin tarixi və hüquqi əsaslarını bilir
Qiymətləndirmə meyarları
1. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılması və inkişafı barədə məlumatları şərh edir.
2. Vətənin müdafiəsində vətəndaş vəzifələrini sadalayır.
3. Hərbi nizamnamələrin yerinə yetirilmə məsuliyyətini dərk edir.
4. Sıra və intizam nizamnamələrinin ümumi müddəalarını şərh edir.
Təlim nəticəsi 2: Həyat təhlükəsizliyinin təminatı barədə bilir və müvafiq təhlükəsizlik tədbirlərini həyata keçirməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müasir ümumqoşun döyüşü haqqında məlumatları şərh edir.
2. Müasir döyüş vasitələrini təsvir edir.
3. Topoqrafiya üzrə bacarıqlarını nümayiş etdirir.
4. Fövqəladə hadisələr zamanı əhalinin mühafizəsi haqqında biliklərini təsnif edir.
5. Mühafizə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
6. Radiasiyaya nəzarət və kimyəvi kəşfiyyat cihazlarından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 3: Tibbi bilikləri və ilkin tibbi yardım qaydalarını tətbiq etməyi bacarır
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sağlam həyat tərzini üzrə bilikləri əlaqələndirir.
2. Sağlamlığın mühafizəsi haqqında ümumi müddəaları şərh edir.
3. Yaralanma və bədbəxt hadisə zamanı zərərçəkənlərə ilkin tibbi yardım göstərir.
4. Fövqəladə hadisələrdə zədələnmələrin profilaktikasını və ilkin tibbi yardım qaydalarını tətbiq edir.
5. Radiasiya şüalanmaları və kimyəvi zədələnmələr zamanı ilkin tibbi yardımını yerinə yetirir.

Modulun adı: Hesablama əməliyyatları

Modulun kodu: 10
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirməyi, hesablamalar aparmağı, cədvəl və qrafiklər hazırlamağı, onlardan istifadə etməyi, cəbri qanunları tətbiq etməyi və təsviri statistikadan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Riyazi məsələlərin həllini necə qavradığını izah edir.
2. Məsələlərin həllində nə zaman riyazi üsullardan istifadə edəcəyini müəyyən edir.
3. Riyazi qanunlardan istifadə edərək məsələlərin həlli zamanı hansı texniki vəsaitlərdən istifadə olunacağını tədqiq edir.
4. Praktiki məsələlərdə riyazi termin və modellərdən istifadə etmək üçün nümunələr verir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə hesablamalar aparır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İşdən əlavə vaxt üçün hesablanan bonusları və çıxımları nəzərə almaqla əmək haqqından xalis gəliri hesablayır.
2. Faizləri və yenidən ödənişləri (qaytarımları) bank krediti üzrə hesablayır.
3. Formul və reseptlər əsasında xammalın müxtəlif qarışıqlarını hesablayır.
4. Sifarişlərlə əlaqəli tipik hesabatlar aparır.
5. Digər tipik işlərlə bağlı hesablamaları yerinə yetirir.
Təlim nəticəsi 3: Sadə qrafik və cədvəllər hazırlayır və məsələlərin həllində onlardan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Histoqramdan, nöqtəli diaqramdan, xətti qrafik və piktoqramdan alınan məlumatlardan istifadə edir.
2. Nəzərdən keçirilən işdən alınan informasiyalara əsasən, histoqramlar, nöqtəli diaqramlar, xətti qrafik və ya piktoqramlar qurur.
3. Exceldən istifadə etməklə 2-ci qiymətləndirmə meyarındakı diaqramları qurur.
Təlim nəticəsi 4: Məsələlərin həllində sadə cəbri qaydaları tətbiq edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Mötərizələrdən istifadə etməklə ifadələri aydınlaşdırır və sadələşdirir.
2. Tənliklər və riyazi ifadələrlə düzgün manipulyasiya edir və onları sadələşdirir.

3. Müvafiq dəyişənlərdən istifadə edərək riyazi funksiyalar qurur.
4. İndexslər qanunu tətbiq edir.
5. Sadə xətti funksiyaları praktiki misallarla izah edir.
Təlim nəticəsi 5: Sadə təsviri statistikadan istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Çoxluğa qarşı seçim konsepsiyasını izah edir.
2. Mərkəzin tendensiya üzrə məlumatlarını təsvir edir (moda, median, ədədi orta).
3. Dispersiya ölçüləri olan məlumatları təsvir edir.
4. Histoqram və diaqramları təsvir edir.

Modulun adı: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydaları
Modulun kodu: 11
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə əməyin, ətraf mühitin mühafizə olunma qaydalarını, istehsalat sanitariyası, əmək gigiyenası qaydalarını biləcək və mümkün təhlükələrin qarşısını almağı bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini bilir və qaydaları tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əməyin təhlükəsizliyi və əmək fəaliyyəti ilə bağlı ümumi faktorları və təlimatları şərh edir.
2. Əməyin mühafizəsi ilə bağlı məqsəd, norma və standartları yerinə yetirir.
3. İş yerlərində əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik qaydalarına riayət edir.
4. İstehsal sahələri və istehsal meydançaları ilə bağlı təhlükəsizlik tələblərini sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Alətlərlə işləyərkən, aqreqləri sınaq edərkən əmək təhlükəsizliyi və iş zamanı yarana biləcək yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərini bilir və tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Elektriklə işləyən alətlərdən istifadə zamanı əməl ediləcək təhlükəsizlik tədbirlərini sadalayır.
2. Elektrik maşınları quraşdırılmış otaqlarda ilkin mühafizə vasitələri – yanğın söndürən və quru qum olan yeşikdən istifadə qaydalarını təsvir edir.
3. Yanğın təhlükəsinin qarşısını ala biləcək tədbirləri və yanğının yayılmasına qarşı mübarizədə yanğın söndürmə vasitələrini seçir.
4. Nərdivan, meydança və pilləkənlərin tətbiqi zamanı təhlükəsizlik tələblərini əlaqələndirir.
Təlim nəticəsi 3: İstehsalat zədələnmələrinin növlərini, yaranma səbəblərini bilir və müvafiq tədbirlər görməyi bacarır.

Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat zədələnmələrinin növlərini və səbəblərini izah edir.
2. Zədələnmə və peşə xəstəliklərinin əsas səbəblərini təsvir edir.
3. İstehsalatda zədələnmə səbəblərinin qarşısını almaq üçün müəyyən tədbirlər görür.
4. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta olunanlar və onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə kateqoriya və risk qruplarını seçir.
Təlim nəticəsi 4: Əmək gigiyenası haqqında bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Əmək gigiyenası haqqında ümumi bilgiləri və inkişafının əsas mərhələlərini izah edir.
2. Zərərli və təhlükəli amillərin təsnifatını təsvir edir.
3. Əməyin gigiyenası, əmək prosesini və istehsalat şəraitini, onların orqanizmlə qarşılıqlı təsirini müəyyən edir.
4. Əmək prosesinin xüsusiyyətlərindən və rejimindən asılı olan zərərləri kateqoriyalara (qruplara) bölür.
Təlim nəticəsi 5: İstehsalat səs-küylərinin və titrəyişlərin insan orqanizminə təsirini bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İstehsalat səs-küylərinin təsnifatını şərh edir.
2. İşçilərin orqanizminə səs-küylərin təsirini izah edir.
3. Səs-küylərin insan orqanizminə xoşagəlməz təsirinin profilaktikasını təsvir edir.
4. Müxtəlif güclü və tezlikli səslərin nizamsız (xaotik) birləşməsindən səs-küy (gurultu) yaranmasını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 6: Ətraf mühitin mühafizəsi və yanğınsöndürmə vasitələrinə dair ilkin tədbirləri bilir və həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji qanunları təsvir edir.
2. Ekoloji şəraitin yaxşılaşdırılmasına yardımçı olan üsulları sadalayır.
3. Müəssisədə olan yanğınsöndürmə vasitələrindən düzgün istifadə edir.
4. Yanğın baş verərkən yanğın təhlükəsizliyinin əsas və fərdi ehtiyat tədbirləri ilə otaqlardan çıxma qaydalarını uyğunlaşdırır.
5. İşləri başa çatdırdıqdan sonra ətraf mühitin qorunması naminə ərazini təmizləyir.

Modulun adı: Elektrik qurğuları
Modulun kodu: 15

<p>Modulun ümumi məqsədi: Bu modul tamamlandıqdan sonra tələbə kabellərin birləşdirilməsini, mühafizə aparatlarını, transformatorların və elektrik maşınlarının iş prinsipini biləcək, elektrotexniki işləri yerinə yetirərkən təhlükəsizlik texnikası qaydalarına riayət etməyi, sabit və dəyişən cərəyan dövrlərini hesablamağı, elektrik qurğularının işə salınmasını və təmirini bacaracaqdır.</p>
<p>Təlim nəticəsi 1: Sabit cərəyan elektrik dövrəsinin hesablanmasını bacarır və elektrik dövrlərində təhlükəsizlik texnikası qaydalarını bilir.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Elektrotexniki işləri yerinə yetirərkən təhlükəsizlik texnikası qaydalarına riayət edir.</p>
<p>2. Elektrotexnikanın əsas qanunlarını sadalayır.</p>
<p>3. Elektrik gərginliyi və elektrik keçiriciliyini təyin edir.</p>
<p>4. İşlədiciyə ardıcıl və paralel birləşməsini təsvir edir.</p>
<p>5. Sabit cərəyan dövrəsinin işi və gücünü hesablayır.</p>
<p>6. Üç fazlı dəyişən cərəyan onun alınması üsullarını sadalayır.</p>
<p>Təlim nəticəsi 2: Kabel xətlərini artıq yükləmələrdən qorumaq üçün mühafizə vasitələrini bilir və tətbiqini bacarır.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Kabellər haqqında ümumi məlumat verir.</p>
<p>2. Kabelləri komplektləşdirir.</p>
<p>3. Elektrik idarəetmə və mühafizə aparatlarını təyin edir</p>
<p>4. Maqnit işəsalıcının funksiyasını təyin edir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 3: Transformatorlar və elektrik maşınlarının növlərini, iş prinsipini, tətbiq sahələrini bilir.</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Transformatorların növü və xarakteristikaları haqqında məlumat verir</p>
<p>2. Üç fazlı transformatorların iş prinsipini təsvir edir.</p>
<p>3. Sabit cərəyan mühərriklərini tanıyır</p>
<p>4. Dəyişən cərəyan mühərriklərini müəyyən edir.</p>
<p>5. Generator dolaqlarının ulduz və üçbucaq birləşməsini şərh edir.</p>
<p>Təlim nəticəsi 4: Elektrik qurğularının işə salınması və təmirini bacarır</p>
<p>Qiymətləndirmə meyarları</p>
<p>1. Elektrik qurğusunu işə salarkən təhlükəsizlik texnikası qaydalarına riayət edir</p>
<p>2. Elektrik quraşdırma işlərini yerinə yetirir.</p>
<p>3. Elektrik qurğularının işə salınmasını həyata keçirir</p>

Modulun adı: İqlim və ətraf mühit
Modulun kodu:16
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə hava şəraitini formalaşdıran mühüm faktorları, hava şəraitindən asılılıqları, iqlim və torpaqdan istifadə arasındakı qarşılıqlı təsiri, kənd təsərrüfatı fəaliyyəti və ekosistem arasında qarşılıqlı əlaqəni biləcək və ətraf mühitə zərər yetirmədən tətbiq etməyi, hava proqnozundan istifadə etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Havanı müəyyən edən faktorları, hava prosesləri və ölçmə metodlarını, sinoptik xəritə və hava proqnozlarının əhəmiyyətini bilir və temperaturu, atmosfer təzyiqini, yağıntı və rütubət miqdarını ölçməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Hava və onun əsas elementlərini təsvir edir.
2. Temperatur, atmosfer təzyiqi, külək, günəş radiasiyası rütubətlik, yağıntı, siklon və antisiklon haqqında məlumat verir.
3. Temperaturu, atmosfer təzyiqini, yağıntı və rütubəti ölçür.
4. K/t müəssisəsinin fəaliyyətində hava proqnozunun əhəmiyyətini bilərək havanı müşahidə edir.
5. Hava şəraitinin dəyişilməsini şərh edir.
Təlim nəticəsi 2: İqlim məlumatlarının k/t istehsalı üçün əhəmiyyətini bilir və xəritədən istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İqlim, bitkiçilik və heyvandarlıq arasındakı əlaqəni uzlaşdırır.
2. İqlim və onun əsas amillərini sadalayır.
3. İqlim tipi və iqlim qurşaqlarını izah edir.
4. Bitkilər üçün tələb olunan əsas həyat amillərini təsvir edir.
5. İqlim dəyişikliklərini izah edir.
6. Ölkədəki iqlim və əkin regionlarını xəritədə göstərir.
Təlim nəticəsi 3: Ekosistemdəki asılılıqları bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji faktorları və onların əhəmiyyətini vurğulayır.
2. Ekoloji faktorların qarşılıqlı təsirini və təhlükəsini qeyd edir.
3. Ekoloji tarazlıq və onun pozulmaları haqqında danışır.
4. Bioloji tarazlıq və onun pozulmaları haqqında məlumat verir.
5. Maddələr və enerji dövrənini şərh edir.
Təlim nəticəsi 4: Görülən tədbirlər, bitki tərkibi və landşaft arasındakı əlaqələri bilir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Təbii bitki qruplarını sadalayır.
2. Təbii şəraiti qruplaşdırır (rütubətli zonalar, quraq zonalar).
3. K/t üçün bitki qruplarını dəqiqləşdirir.
4. Meşə və indikator bitkilərini müəyyən edir.
5. Rütubətli və quraq zonaların əkinçilik xüsusiyyətlərini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 5: K/t torpaqlarının davamlı istifadəsinin əhəmiyyətini və torpağın münbitliyi haqqında bilir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Ekoloji təmiz əkin prosesini izah edir.
2. Növbəli əkinin əsaslarını və əhəmiyyətini vurğulayır.
3. Torpağın becərilməsi və gübrələnməsinin vacibliyini vurğulayır.
4. Torpağın münbitliyinin qorunmasını qeyd edir.

Modulun adı: Nohurçuluq təsərrüfatı
Modulun kodu: 12
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə balıqçılıq təsərrüfatını tiplərinə görə ayırmağı, balıqların bioloji xarakteristikasını, su mühitinin əsas amillərini və balıq yetişdirmənin texnoloji proseslərinin artırılması yollarını bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Balıqçılıq təsərrüfatını tiplərinə görə ayırd etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Nohurları təsərrüfat tipinə görə seçir.
2. Balıqların bioloji təsərrüfat xarakteristikasını fərqləndirir.
3. Balıq yetişdirilməsinin texnoloji proseslərinin seçilməsi yollarını müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Su mühitinin əsas amillərini müəyyən etməyi bacarır
1. Suyun keyfiyyətinin əsas göstəricilərini təyin etməyi bacarır
2. Su mənbəyində olan əsas tələbləri bilir və məlumat verməyi bacarır
3. Suyun şəffaflığının ölçmə üsullarını bilir
Təlim nəticəsi 3: Nohurları balıq yetişdirmə mövsümünə hazırlamağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Nohurlarda yetişdirilən balıqları növlərinə görə ayırd edir.
2. Tərədici balıqların keyfiyyətini təyin edir.
3. Gələcək tərədiciləri müəyyən edir.
4. Nohurlarda melorasiya işlərini aparır.
5. Nohurların gübrələnməsini təmin edir.
Təlim nəticəsi 4: İntensiv balıq yetişdirmə üsullarını tətbiq etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Polikultura (ikidən çox balıq yetişdirmə) tədbirlərini tətbiq edir.
2. İntensiv balıq yetişdirmədə nohurların gübrələnməsi qaydalarını tətbiq edir.
3. İntensiv balıq yetişdirmə üçün mineral üzvi gübrələrdən istifadə edir.
4. Su mənbələrinin aerasiyasını və əhənglənməsini tətbiq edir.

Modulun adı: İnkubasiya işləri
Modulun kodu: 13

Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə törədici balıqları kürütökmə prosesinə hazırlamağı, onları zavod üsulu ilə inkubasiya etməyi, alınmış kürüləri inkubasiya aparatına yerləşdirməyi və körpələrin yetişdirilməsi prosesini həyata keçirməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Balıqların kürütökməsini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Balıqların kürütökməsini həyata keçirir.
2. Karp sürfələrinin zavod üsulu ilə alınmasını təmin edir.
3. Alınmış sürfələri yemləyərək nohurlarda yetişdirir.
4. Bitkilərlə qidalanan balıqları inkubasiyaya hazırlayır.
Təlim nəticəsi 2: Nərekimilərin ana dəstəsinin formalaşmasını, saxlanmasını və inkubasiya edilməsini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Nərekimilərin formalaşmasını və inkubasiya işlərini edir.
2. Kürünün inkubasiyasını aparır.
Təlim nəticəsi 3: Qızıl balıqların ana dəstəsinin formalaşmasını, saxlanmasını və inkubasiya edilməsini bacarır.
1. Qızılbalıqların ana dəstəsinin formalaşmasını və saxlanmasını təmin edir.
2. Kürünün inkubasiyasını aparır.
Təlim nəticəsi 4: Kürülərin daşınmasını və sürfələrin köçürülməsi əməliyyatlarını icra etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Alınmış kürülərin daşınmasını təmin edir.
2. Sürfələrin və körpə balıqların daşınmasını icra edir.
3. Hazır məhsulun və törədicilərin daşınmasını təmin edir.

Modulun adı: Balıqyetidirmə işləri
Modulun kodu: 14
Modulun ümumi məqsədi: Bu modulu tamamladıqdan sonra tələbə balıqları yetişdirmə nohurlarına köçürməyi, balıqları yemləməyi, onları xəstəliklərdən mühavizə etməyi və hazır məhsulun satışını təşkil etməyi bacaracaqdır.
Təlim nəticəsi 1: Balıqları yemləmək üçün növlərə ayırmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Balıqları yemlənməsi barədə ümumi məlumatları şərh edir.
2. Qarışıq yemlərdən istifadə edir.
3. Balıqları sutkalıq normalarına əsasən yemləyir.
4. Qarışıq yemin qida səmərəliliyini qiymətləndirir və yem reseptlərini təyin edir.
Təlim nəticəsi 2: Qəfəslərdə və hovuzlarda əmtəəlik balıq yetişdirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Qəfəsləri su hövzəsində yerləşdirməyi, onlarda balıq yetişdirməyi həyata keçirir.
2. Dəniz qəfəs balıq yetişdirməsini təmin edir.
3. Qızıl xallı balıqların yemlənməsini həyata keçirir.
4. Qapalı su təchizatı qurğularında (QSQ) balıq yetişdirilməsini təşkil edir.
Təlim nəticəsi 3: Balıqların xəstəliklərdən profilaktikası tədbirlərini həyata keçirməyi və müalicə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Xəstəliklərdən profilaktika tədbirlərini həyata keçirir.
2. Balıqların müalicəsini təmin edir.
3. Bakterial törədicilərlə mübarizə üsullarını tətbiq edir.
4. Monogenetik sorucuların törətdiyi xəstəliklərlə mübarizə üsullarından istifadə edir.
Təlim nəticəsi 4: İş yerində əməl ediləcək təhlükəsizlik, gigiyena-sanitariya və ekoloji qanunları həyata keçirir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İş yerində təhlükəsizlik qanunları və standartlarını yerinə yetirir.
2. Əməyin gigiyenası və sanitariya normalarını sadalayır.
3. Ekoloji qanunları sadalayır.

Modulun adı: İstehsalat təlimi
Modulun kodu: 17
Təlim nəticəsi 1: İş şəraitində əmək, təhlükəsizlik və sağlamlıq qaydalarını tətbiq etməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Nohurların mövsümə hazırlamağı və istismarını bacarır.
Təlim nəticəsi 3: Törədici balıqları inkubasiya prosesinə hazırlamağı və inkubasiya prosesini həyata keçirməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 4: Balıqları növlər üzrə yemləməyi, həmçinin qəfəslərdə və hovuzlarda balıq yetişdirmə işlərini bacarır.

Modulun adı: İstehsalat təcrübəsi (iş yerində öyrənmə)
Modulun kodu: 18
Təlim nəticəsi 1: Balıq yetişdirmə prosesinə hazırlıq işlərini bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Törədici balıqları cinsinə görə ayırır.
2. Törədiciyə inyeksiya edir.
3. Törədicilərdən kürü və maya alır.
4. Kürünü mayalandırır.
Təlim nəticəsi 2: İnkubasiya prosesini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. İnkubasiyadan sürfələri alır.
2. Sürfələr üçün yem hazırlayır.

3. Sürfələri yemləyir.
4. Körpələri normativə əsasən nohurlara köçürür.
5. Mövsümdə balıqları qışlamaya köçürür.
Təlim nəticəsi 3: Qışlama prosesini həyata keçirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Qışlamada suyun rejiminə nəzarət edir.
2. Balıqları qışlamadan yetişdirmə nohurlarına köçürür.
3. Yetişdirmə nohurlarını gübrələyir.
4. Balıqları yemləyir.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
  - 2.1.tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
  - 2.2.tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
  - 2.3.“İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi

İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.

9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.